

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Olatz Bengoetxea Manterola Bengo
Irun, Gipuzkoa
(1990)

Aurkibidea

Biografia

1990. urtean jaio zen Irunen. Lagunek “Bengo” esaten diote, kuadrillan beste Olatz bat badutela eta. Kirola egitea, mendia eta lagunekin planak egitea dira Olatzen zaletasun nagusiak. Euskal filologia ikasketak eginak ditu, eta hezkuntza ez arautuan, aisialdi arloan eta euskalgintzan aritu izan da lanean, batez ere. Irun eta Hondarribiko Betti-Gotti euskara elkarteko kide da, eta herrigintzako hainbat proiektutan hartu izan du parte. Bere laguna eta lehengusina den Alaitzekin egin genion elkarrizketa, eta elkarren arrimuan hamaika konturi buruz aritu zitzaizkigun.

Zintak

IRN-055

- **Proiektua:** Gazte gara gazte
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazkin, Aitor
- **Data:** 2015-12-01
- **Iraupena:** 61 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Eizagirre Agoues, Libe

IRN-056

- **Proiektua:** Gazte gara gazte
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazkin, Aitor
- **Data:** 2015-12-01
- **Iraupena:** 66 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Eizagirre Agoues, Libe

Pasarteak

1. Antzerkia lanbide gisa

- **Erref:** IRN-055/007
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:11:06. **Bukatu:** 00:13:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

Antzerki irakaslea izateko deitu zioten Olatzi, eta berak lehengusuari laguntza eskatu zion. Formazioz antzezleak izan ez arren, biak hezkuntza munduan ibiliak ziren eta elkarrekin aurre egin zioten erronka berri horri.

2. Antzerkia lanbide gisa II

- **Erref:** IRN-055/008
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:13:16. **Bukatu:** 00:16:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Lanbideak

Laburpena:

Olatzek eta Alaitzek Irungo Toki Alai eskolan hasi zirela lanean kontatzen digute. Egun ikasle horiek antzerkia egiten jarraitzen dute, eta proiektua hazi egin da. Olatzek beste lan bat duen arren, horrekin jarraitzen du eta oso pozik dago ikasleen eboluzioa ikusten baitu.

3. Antzerkia, euskara lantzeko tresna gisa

- **Erref:** IRN-055/009
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:16:26. **Bukatu:** 00:18:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Sormenaren bidez lantzen dute antzerkia, eta euskara lantzeko ere erabiltzen dute. Haur askok euskararekin zailtasunak dituztela ikusita, euskara lantzeko baliatzen dute antzerkia.

4. Antzerkia egiteko aukerak

- **Erref:** IRN-055/012
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:21:44. **Bukatu:** 00:24:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Irun inguruan antzerkia egiteko dagoen aukera urria da, antzerkia euskaraz egin nahi duenarentzat.

5. Zarimutzak: festa berriak I

- **Erref:** IRN-055/020
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:38:28. **Bukatu:** 00:40:48

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Zarimutza duela hiru urte asmatutako Irungo festa bat da; ekainaren 26an ospatzen dute. Irungo jaiak alardean zentratu ez daitezten. Gazte talde batek sortu zuen eta gazteen arteko parte-hartzea bultzatzen duen festa bat da.

6. Zarimutzak: festa berriak II

- **Erref:** IRN-055/021
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:40:48. **Bukatu:** 00:44:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Irungo gazte askok San Martzialetan zerbait gehiago egin nahi zuten eta, horregatik, beste festa egun bat antolatzea erabaki zuten. Izenak ez du Irungo herriarekin zer ikusirik. Hiru urte daramatzate festa horiek antolatzen, Alaitzek antolaketan aktiboki parte hartzen du. Bazkaria Hazia tabernan egiten dute, eta inguruko tabernekin ere adosten dute, aurreko poteoa bertan egiteko.

7. Parranda: aisialdi eredu bakarra?

- **Erref:** IRN-055/023
- **Iraupena:** 0:04:13. **Hasi:** 00:48:28. **Bukatu:** 00:52:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Gazteen artean aisialdi eredu nagusia parranda dela badakite, eta, beraiek ere eredu horretan sartzen diren arren, eredu hori bakarra edo nagusia izatea tristea dela uste dute.

8. "Botea": dirua elkarbanatzea I

- **Erref:** IRN-055/024
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:52:41. **Bukatu:** 00:55:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

"Bote"-aren inguruan hitz egiten dute, dirua lagunartean elkarbanatzeaz. Beraiek hori egiteko ohitura dute. Guztiek kontsumitzen dutenak prezio antzekoa badu ohitura ona dela diote.

9. "Botea": dirua elkarbanatzea II

- **Erref:** IRN-055/025
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:55:46. **Bukatu:** 00:57:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Alaitzen eta Olatzen aburuz, botearen kontuak ez du egoera ekonomikoarekin zer ikusirik. Hau da, diru gutxi duenak ez du botea jartzeko ohitura gutxiago, diru askok duena baino. Lagunartea batzeko modu bat da "botea".

10. Aisaldirako lekuak

- **Erref:** IRN-055/026
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:57:54. **Bukatu:** 01:00:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Irundarrak izanda, beraien aisialdia Nafarroako herriekin lotuagoa dago. Alaitzen ustez, irundarrak "erdaldun" etiketa dute inguruko herrietan.

11. Ipar Euskal Herriarekin duten harremana

- **Erref:** IRN-056/002
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:00:15. **Bukatu:** 00:01:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Iparaldearekin duten harremana aisialdiarekin lotutako da. Sarri joaten dira Hendaia hondartzara edo egun pasa. Ez dute mugarik ikusten Hego-Ipar Euskal Herriaren artean.

12. Euskal Herriko herrien arteko desberdintasunak parrandari dagokionez

- **Erref:** IRN-056/003
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:01:30. **Bukatu:** 00:04:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Aisia » Jai-giroa

Laburpena:

Olatz eta Alaitz zonalde desberdinetan ibiltzen dira parrandan eta herri bakoitzean nolakoa den kontatzen dute. Nafarroako herri txikitan, herri askotako jendea elkartzen dela diote. Irunera ere jendea parrandara joaten dela kontatzen dute, baina jendeak herriarekiko aurreiritzi asko dituela uste dute.

13. Euskaraz bizi al daiteke Irunen?

- **Erref:** IRN-056/005
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 00:04:25. **Bukatu:** 00:08:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

<p>Irunen euskaraz bizi daitekeela diote. Dena den, Olatz B ereduko eskola batean ibili zen eta Unibertsitatera joan aurretik, etxetik kanpo beti gaztelaniaz egiten zuen bere gurasoen hizkuntza-jarrera eredu hartuta. Unibertsitatean, ordea, jarrera aldatu zuen eta bere gurasoek ere ohitura aldatu dutela dio.</p>

14. Euskararen egoera Irunen

- **Erref:** IRN-056/006
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:08:55. **Bukatu:** 00:12:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Alaitzek euskara taberna giroan modan dagoela kontatzen du. Euskara kaleko hizkuntza bilakatu den arren, etxeko giroari dagokionez etxean euskara haurren hizkuntza eta txakurren hizkuntza dela kontatzen du. Eredu hori aldatu egin behar dela pentsatzen dute, Irungo haur askoren kasuan euskara eskolan erabiltzeko hizkuntza soilik baita.

15. Euskararekiko harremana lagun artean

- **Erref:** IRN-056/007
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:12:10. **Bukatu:** 00:14:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Olatzek bere lagun taldean euskaraz hitz egiten dutenen eta gaztelaniaz hitz egiten dutenen artean euskararekiko duten harremana nolakoa den kontatzen du.

16. Umorea euskaraz I

- **Erref:** IRN-056/009
- **Iraupena:** 0:04:32. **Hasi:** 00:14:10. **Bukatu:** 00:18:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:

Umorea euskaraz egitea zaila dela iruditzen zaie eta umorea gaztelaniaz egiteko joera ikusten dute. Alaitzek lagunartean dagoenean umorea gaztelaniaz egiten du. Umorea egiteko edo kaleko hizkuntza erabiltzeko orduan euskaraz hitzak falta zaizkiela sumatzen dute.

17. Umorea euskaraz II

- **Erref:** IRN-056/010
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:18:42. **Bukatu:** 00:19:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Beste hizkuntzak eta hizkerak

Laburpena:

<p>Alaitzek Donostiako eskola batean lan egiten du eta haurrek zein irakasleek gaztelaniazko hitz edo lokailu asko erabiltzen dituztela kontatzen du.</p>

18. Hitanoa

- **Erref:** IRN-056/012
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:19:37. **Bukatu:** 00:23:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Euren aitek hika egiten dute, baina lagunartean; alabei ez diete inoiz hiketan egin. Irunen kalean hiketan asko ez hitz egin arren, herriko euskaldun zaharrek hitanoa badakitela esaten dute.</p>

19. Irungo hitz eta esamolde bereziak

- **Erref:** IRN-056/014
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:23:16. **Bukatu:** 00:25:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa
- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Etiketik jaso ditzuten euskarazko hitz bereziak zein esaerak aipatzen dituzte ("Ttattarra" adibidez, pertsona bat argalegia dela esateko).

20. Begirale ibilbidea I

- **Erref:** IRN-056/023
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:46:14. **Bukatu:** 00:48:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia
- Aisia » Mendia eta hondartza » Udalekuak

Laburpena:

Olatz udalekuetako begiralea da, baina haurtzaroan behin bakarrik egon da udaleku itxitan. Hala ere, begirale titulua ateratzea erabaki zuen. Euskararen alde egiteko gogoia betidanik izan du eta begirale-praktikak egiteko Irungo "Betti Gotti" elkartean sartu zen. Horrela, hasi zuen bere begirale ibilbidea.

21. Betti Gotti elkartearen jarduna

- **Erref:** IRN-056/024
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:48:14. **Bukatu:** 00:52:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Mendia eta hondartza » Udalekuak

Laburpena:

Betti Gotti elkarteak Irunen euskararen egoera hobetzeko sortu zen talde bat da. Elkarateak hasieran, udalekuetan euskara lantzea zuen helburu, baina pixkanaka helburu horiek zabaltzen joan dira. Elkarateak egiten dituen ekintzak aipatzen ditu. Udalekuetako hurrei dagokionez, Olatzek urteak egin ahala euskararen erabilera Irun zein Hondarribiko haurrengan jetsi egin dela esango du.

22. San Martzialetakoko herri-bazkaria I

- **Erref:** IRN-056/026
- **Iraupena:** 0:04:41. **Hasi:** 00:52:08. **Bukatu:** 00:56:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Betti Gotti euskara elkarateak, Irungo San Martzialetan herri-bazkaria antolatzen du. Izan ere, San Martzialak alardearen gaiak zizprindutako festak dira eta gazteak, giro goxoagoan egoteko asmoz, herri-bazkaria egitea otu zitzaion Betti Gotti elkarteari.

23. San Martzialetakoko herri-bazkaria II

- **Erref:** IRN-056/027
- **Iraupena:** 0:03:36. **Hasi:** 00:56:49. **Bukatu:** 01:00:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Olatzek San Martzialetakoko bazkaria antolatzeak zer suposatzen duen kontatzen du eta pertsonalki zer ematen dion. Horrez gain, jendeak bazkari honen atzean dagoen lanaren inguruko ezagutza eskasa duela azpimarratzen du. Hala ere, euskaldun sentitzen diren irundarrentzat topagune bat da eta hori lorpen garrantzitsutzat du Olatzek.

24. Ahozkotasunaren inguruan lanean

- **Erref:** IRN-056/028
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 01:00:25. **Bukatu:** 01:04:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Egun zertan diarduen kontatzen du. Soziolinguistika klusterrean lan egiten du ahozkoitasuna hurrekin aztertzeko proiektu batean. Euskararen normalizazio bidean indarra erakunde eta herritarrek elkarlanean egin behar dutela uste du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-11

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com